

به یاد پرچم‌دار آموزش عشایر، مرحوم محمد بهمن بیگی

معلمی
برای بشريت

گروه جامعه: در دوران پیش از انقلاب اسلامی، مسئله آموزش عشایر به یکی از مسائل مهم بحث آموزش و پرورش بدل شده بود. پروژه‌ای که هر بار بنا بر دلایلی نیمه‌کاره رها می‌شد. یک بار دخالت نیروهای خارجی و بار دیگر عدم برنامه‌ریزی درست...

صفحه ۹

سال هجدهم • شماره ۳۹۹۴ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

بیانیه نخست انتخاباتی عباس آخوندی

گفتمان محوری
گام دوم جبهه اصلاح طلبان

بی‌گمان تشکیل نهاد اجماع‌ساز در جبهه اصلاح‌طلبان یک گام مؤثر در پیشگیری از تشتت آرا و مجموع نگاه‌داشتن جبهه بود و این امر مدیون جناب آقای خاتمی و همراهی احزاب و شخصیت‌های اصلاح طلب و تحول‌خواه است....

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ • ۲۲ رمضان ۱۴۴۲ • ۵ می ۲۰۲۱

سرمقاله

ارزیابی راهبردهای توسعه

حمزه نوذری • جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

در اواخر دهه ۱۳۶۰ و با پایان‌یافتن جنگ ایران و عراق، مفهوم توسعه و لزوم تدوین راهبرد توسعه پس از یک دهه طرد و کنارگذاری دوباره مطرح شد. در این زمان، توسعه مترادف با رشد اقتصادی در نظر گرفته شد. برای تحقق چنین معنایی از توسعه راهبرد تعدیل ساختاری (اقتصادی) طراحی و اجرا شد. پس از چندی با شکل‌گیری گفتمان توسعه سیاسی در اواسط دهه ۱۳۷۰ معنا و مفهوم توسعه تغییر پیدا کرد و توسعه به معنای گسترش سازوکارهای آزادی بیان و مطبوعات، جامعه مدنی، مشارکت مردم و... تعبیر شد. در این دوره این‌گونه وانمود شد که تا آزادی سیاسی و آزادی بیان در جامعه رواج پیدا نکند، هیچ‌گونه توسعه اقتصادی‌ای محقق نخواهد شد. بنابراین آزادی هم هدف توسعه و هم ابزار توسعه است. براساس این طرز فکر جدید راهبرد تعدیل ساختاری (اقتصادی) زمینه‌ساز توسعه واقعی نیست و باید به کناری نهاده شود. در این زمان راهبرد جامعه مدنی طراحی و اجرا شد که اثرات و پیامدهای مهمی در جامعه ایران به وجود آورد. از اواسط دهه ۱۳۸۰، شرایط به گونه‌ای رقم خورد که توزیع ناعادلانه منابع و منافع مورد توجه قرار گرفت. این بار جامعه به سمت‌وسویی کشیده شد و تلقی بر این بود که سازوکارهای اقتصادی قبلی (راهبرد تعدیل ساختاری) و همچنین سازوکارهای سیاسی (راهبرد جامعه مدنی) هیچ‌کدام از فقیرشدن و طرد اجتماعی بخش‌های عمده‌ای از جامعه جلوگیری نکرده و انحصار اقتصادی و سیاسی بزرگی در جامعه ایران به دلیل اجرای راهبردهای نادرست توسعه‌ای شکل گرفته است. به عبارتی تلقی بر این بود که توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات اقتصادی که از اهداف انقلاب اسلامی بود، به حاشیه رانده شده و جای آن را انحصار منافع و منابع در میان گروه‌های خاص، گرفته است. گفتمان توزیعی جدید که در حال شکل‌گیری بود، اهتمام اصلی خود را اصلاح سازوکارهای توزیع منابع و منافع قرار داد و این‌گونه وانمود کرد که تا این مهم درست نشود، توسعه و پیشرفت رقم نخواهد خورد. گفتمان جدید، توزیع منابع را عدالت نامید و آن را مقدم بر هرگونه سازوکارهای اقتصادی دیگر در نظر گرفت و تنها راه‌حل برای جبران مشکلات اصلی مردم و جامعه را توزیع منابع مطرح کرد. بر این اساس راهبرد هدفمندی یارانه‌ها اجرا شد. هرچند هدفمندکردن یارانه‌ها یکی از محورهای اصلی راهبرد تعدیل ساختاری در دهه ۶۰ در ایران بود اما در اواخر دهه ۱۳۸۰ هدفمندی به عنوان راهبردی که بیش از همه دغدغه توزیع ثروت را به نفع طبقات پایینی جامعه را دارد، مطرح شد. به‌طور کلی می‌توان از سه راهبرد کلان توسعه‌ای در ایران پس از انقلاب سخن گفت: راهبرد تعدیل ساختاری (اقتصادی)، جامعه مدنی و هدفمندکردن یارانه‌ها. بحث اصلی این است که چگونه می‌توان این‌ها را ارزیابی کرد؟ پیامدهای آنها را چطور می‌توان سنجید و چه چارچوبی در این خصوص می‌تواند راهنما باشد؟ آلبرت هیرشمن در کتاب خطابه ارتجاع: انحراف، مخاطره و بیهودگی، سه عکس‌العمل را در مقابل سیاست‌ها و جنبش‌های فکری مترقی مطرح می‌کند: انحراف، مخاطره و بیهودگی. بر طبق عکس‌العمل انحراف، هرگونه اقدام هدفمند برای بهبود جنبه‌ای از سامان سیاسی، اجتماعی و اقتصادی فقط وضعیتی را وخیم‌تر می‌کند که چشم‌ها به اصلاحش دوخته شده است. استدلال معتقدان به انحراف این‌گونه است که اقدامات از رهگذر زنجیره پیامدهای ناخواسته دقیقاً نقیض هدفی را پدید خواهد آورد که اعلام و تعقیب می‌شود.

ادامه در صفحه ۴

آیا گزینه نهایی اصلاح طلبان از میان نامزدهای اعلامی است

نامزد دقیقه ۹۰ اصلاح طلبان کیست؟

مروری بر حضور ۴۰ ساله احزاب در انتخابات

روایت صدرنشینی

۷ رئیس جمهوری ایران

حسن روحانی هفتمین رئیس جمهوری ایران تا مرداد میهمان پاستور خواهد بود

صفحه ۲

یادداشت

جالش حقوقی پروژه کردن سهم

احمد رضا اسعدی نژاد*

رئیس سازمان بورس در اسفند ابلاغیه تعیین برخی از مصادیق موضوع ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار را لغو و آن را به معاونت حقوقی ارجاع داد. این آیین‌نامه در راستای بند ۳ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار ۱۳۸۴ و ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی آن و بند ۶ صورت‌جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی بورس در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۰ به تصویب هیئت‌مدیره سازمان رسید؛ اما متعاقباً لغو شد و معاونت حقوقی سازمان پیرو مأموریت محول‌شده رئیس سازمان نظرات فعالان بازار سرمایه، صاحب‌نظران و سایر اشخاص مرتبط را در فراخوانی جویا شد. موضوع این آیین‌نامه تعیین مصادیق اقداماتی است که نوعاً منجر به ایجاد ظاهر گمراه‌کننده از روند معاملات در بورس‌ها یا ایجاد قیمت‌های کاذب یا اغوای اشخاص به انجام معاملات اوراق بهادار می‌شود. مطابق ماده ۱۹ آیین‌نامه اجرایی، تعیین مصادیق باید با پیشنهاد سازمان به تصویب شورا برسد؛ اما به تصویب هیئت‌مدیره سازمان رسیده است. در این آیین‌نامه آمده است اقدامات ذیل که غالباً با کسب سود یا دفع ضرر همراه است، به‌عنوان برخی از مصادیق محسوب می‌شود:

- سفارش چینی با حجم سنگین و غیرمتناسب با عرضه و تقاضای نماد معاملاتی که به قصد تأثیرگذاری بر روند عرضه و تقاضا یا قیمت باشد.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

مدیریت اخبار و اطلاعات در دوران بحران کرونا

پروانه پیشتمازی*

درماندگی و سراسیمگی روانی و اجتماعی رهایی یابند، در شرایط بحرانی کنونی، جامعه نیازمند ارتباط، اعتماد، آرامش و آموزش است و همه این ضرورت‌ها ایجاد می‌کند که پیش از شکل‌گیری شایعه‌ها و اخبار جعلی، نهادهای معتبر علمی و اجرایی نخستین گویندگان خبرها و توصیه‌های پیشگیری، کنترل و درمان باشند؛ حقیقت را بگویند و اعتبار منبع را در منظومه ارتباطی جامعه بالا ببرند. آنچه بیش از کرونا جوامع را تهدید می‌کند، خطر بی‌اعتمادی، آشفته‌گی ذهنی، روانی و اجتماعی و احساس بی‌پناهی و خودتصمیمی است. اگرچه کسب اطلاعات و اخبار در زمینه بیماری کرونا تا حد زیادی می‌تواند ما را از ابتلا به این بیماری مصون نگه داشته و سبب پیشگیری شود، اما باید دقت کنیم که چه نوع اخبار و به چه میزان می‌تواند برای ما مفید باشد. اکثریت روان‌شناسان به تحقیق دریافته‌اند در معرض زیاد اخبار بودن، فرد را دچار انباشت اطلاعاتی کرده، اضطراب و استرس، خطر آشفته‌گی ذهنی و گیجی را به همراه دارد. بنابراین حفظ اعتدال در دریافت اخبار و اطلاعات مربوط به بحران کرونا تا حد زیادی می‌تواند از بروز استرس و اضطراب در فرد جلوگیری کند. تعداد زیادی از افراد مخاطبان اخبار حوادث و بحران‌ها هستند، اما در میان مشتاقان اخبار بد، هیچ‌کس به این سؤال اهمیت نمی‌دهد که سود واقعی گرایش به مصرف اخبار بد چیست؟ اگر از یکی از آنها بپرسید که از میان مثلا ۱۰ هزار خبری که در سال‌های اخیر شنیده‌اند، تنها به یک خبر اشاره کنند که باعث ایجاد تغییر مثبت در زندگی یا اتخاذ یک تصمیم درست شده باشد، احتمالا یک نفر هم نمی‌تواند.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

دعوت از سیلاب‌های مرگ‌بار

کامران امامی*

یکی از روزهای پاک تهران در زمستان ۱۵ سال پیش بود. کل هفته را در کنفرانسی در کویت بودم و روز بعد از بازگشت به ایران از خانه که بیرون آمدم، ناگهان بهت‌زده به منظره‌ای که هزاران بار دیده بودم، خیره شدم. بعد از چند روز اقامت در کویت که فاقد کوه یا حتی تپه است، کوه‌های بلند، زیبا و با عظمت شمال تهران مرا بهت‌زده کرده بود. شاید یکی از مهم‌ترین دستاوردهای سفر قدردانی از داشته‌هایمان باشد که معمولاً آنها را پیش‌فرض دانسته و در نتیجه کمتر قدر آنها را می‌دانیم. در بسیاری از پایتخت‌های بزرگ دنیا مانند پاریس، مادرید، لندن، مکزیکوسیتی، پکن، سن‌پول، جاکارتا و اکثر کشورهای عربی اثر و نظری از کوهستان وجود ندارد و شاید یکی از دلایل احداث برج ایفل در پاریس ایجاد دید به کل شهر باشد. در همین شهر تپه کوتاه مونمارتر از هزاران سال پیش همواره مکانی برای عبادت بوده و یکی از زیباترین و مهم‌ترین کلیساهای پاریس هم روی همین تپه بنا شده است. در تمامی کتاب‌های راهنمای گردشگری، رودردهای شمال تهران، به‌عنوان مهم‌ترین جاذبه‌های دیدنی این کلان‌شهر ارائه شده‌اند. البته در کنار این مزیت‌ها، این رودردها خطرات و ریسک‌هایی را هم به این کلان‌شهر تحمیل می‌کند. یکی از مهم‌ترین این خطرات سیلاب یا دقیق‌تر تندسیلاب است.

ادامه در صفحه ۵

تپترها

چشم‌امید به شورای نگهبان

سعید محمد
چقدر شانس دارد؟

صفحه ۳

سیاست حذفی
یا تاکتیک انتخاباتی

رد صلاحیت نامزدهای انتخابات شورایها به جلسه مشترک قالیباف و وزیر کشور ختم شد

صفحه‌های ۸ و ۹

نامه اعتراضی
الیاس حضرتی به قالیباف

صفحه ۱۱

چه کسی فایل صوتی را منتشر کرد؟

حرف اول

قداست حزب الله
نباید مخدوش شود

ابوالقاسم دلفی
سفیر سابق ایران در فرانسه

انتشار فایل صوتی منتسب به وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و چگونگی نگاه به محتوای آن، فضای سیاسی ملت‌بخت کشور را که در پی انفجار در مرکز هسته‌ای نظنز و منتسب‌دانستن انجام آن به رژیم صهیونیستی و روند پیگیری مذاکرات هسته‌ای پرکش‌وقوس جمهوری اسلامی ایران با جامعه بین‌المللی در وین، دچار سردرگمی و دلواپسی‌های فراوان در آستانه انتخابات خردادماه آینده کرده بود. با این پریش اساسی رویه‌ور کرده است که آیا سرانجام این بازی پرمخاطره در حوزه داخلی تحولات سیاسی کشور محصورشده و با برگزاری انتخابات و تعیین رئیس‌جمهور آتی، به سیاست‌بازی‌ها و زدوخورد‌های تند جناحی و گروهی خاتمه داده خواهد شد؟ در پاسخ به این پرسش، در وهله اول باید این نکته خاطر‌نشان شود که در چهار دهه گذشته، مقاطع پیش از انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران همواره با التهابات، هیجانات و تنش‌های سیاسی داخلی در میسازرات انتخاباتی همراه بود که بعضاً به رودرروشدن‌های حاد و سینه به سینه شدن نیروها و شخصیت‌های جناحی و گروهی منجر شده و گاهی با عبور از برخی خطوط قرمز نیز همراه شده است که در این دوران و فاصله چندهفته‌ای باقی‌مانده تا انتخابات خردادماه نیز امر نوظهور و خارق‌العاده‌ای در مسیر حرکت سیاسی و اجتماعی کشور تلقی نمی‌شود و اگر به تجربه دیگر کشورهای باسابقه و با دموکراسی‌های مبتنی بر انتخاباتی بسیار طولانی‌تر از ما در اروپا، آمریکا و سایر نقاط جهان نیز بنگریم، تشابهات فراوانی در مسیر پیش‌رو مشاهده می‌کنیم که آرامش‌بخش هستند. در چنین فضایی از دیدگاه‌ها و نقطه‌نظر بسیار مختلف و متنوع مطرح‌شده درخصوص فایل صوتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، با اولین اظهارنظر ایشان و ترسیم خطوطی از واقعیات این سناریو، این ماجرا سمت و سوی مشخصی به خود گرفته است. آنچه از مطالب ایشان، ریاست‌جمهوری و سخنگوی دولت مستفاد می‌شود، اذعان به سرعت اطلاعاتی، ناخرسندی از انتشار و تصریح بر وجود یک بحث نظری در میان «سرافرازان» دو مجموعه دیپلماسی و دفاعی کشور درخصوص موضوع میدان و دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران که کلیدواژه‌ای است که باید در مدخل هر بحث و نظری برای ورود به فضای جناح‌بندی‌ها و دیدگاه‌های سیاسی کشور است.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم

فرهنگ، هنر و رسانه

همراه با ۱۰۰ عکس - رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان

تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

همراه با روزنامه در تهران و شهرستان‌ها

روزنامه شرق

نشنیه‌ها

درج تبلیغات

۸۶۰۳۶۱۱۹